

Sirkü : 2018-012
Tarih : 21/09/2018

**TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA 32 SAYILI KARARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR 85 SERİ NUMARALI KARAR**

Türk parasının döviz karşısında değer kayıp etmesini, Türk lirasının değerlendirilmesi, dövizde olan talebi azalmak ve de en önemlisi dövizin psikolojik tahribatını önlemek için 32 sayılı kararın 4 maddesine “g” bendi eklenerek, aşağıdaki işlemlerin döviz cinsinden yapılması durdurulmuştur.

“g) Türkiye’de yerleşik kişilerin, Bakanlıkça belirlenen haller dışında, kendi aralarındaki menkul ve gayrimenkul alım satım, taşıt ve finansal kiralama dâhil her türlü menkul ve gayrimenkul kiralama, leasing ile iş, hizmet ve eser sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövizde endeksli olarak kararlaştırılmaz.”

Ayrıca geçici 8. madde eklenerek g maddesinde yazılı ve daha önce akdedilmiş yürürlükteki sözleşmelerde (Bakanlıkça belirlenen haller dışında) , döviz cinsinden kararlaştırılmış işlemler, en geç 30 gün içinde Türk lirası olarak yeniden belirlenecektir.

Türkiye’de yerleşik kişileri 32 sayılı karardaki tarifi şöyledir: Yurt dışında işçi, serbest meslek ve müstakil iş sahibi Türk vatandaşları dahil Türkiye’de kanuni yerleşim yeri bulunan gerçek ve tüzel kişileri,

Menkul kıymet tarifi; Sermaye ve para piyasalarında işlem gören her türlü Türk ve yabancı menkul kıymetleri, (menkul kıymet yatırım fonu katılma belgesi bu Karar’ın uygulanmasında menkul kıymet olarak mütalaa olunur) **Hisse senedi, tahvil borsa işlem göre sermaye piyasası araçlarını kapsar.**

Finansal Kiralama veya leasing; İşletmelerin yatırım mallarına ilişkin finansman yöntemlerinden biri olan leasing, işletmelerin sermayelerini verimli ve karlı bir şekilde kullanmalarını amaçlar. Yatırıma konu olan malın satın alınmak yerine, kiralanmak suretiyle kullanılması, sermayenin başka ihtiyaç ve kalemler için kullanılabilmesine olanak tanır.

Hizmet Sözleşmesi; Hizmet sözleşmesi, işçinin işverene bağımlı olarak belirli veya belirli olmayan süreyle işgörmeyi ve işverenin de ona zamana veya yapılan işe göre ücret ödemeyi üstlendiği sözleşmedir.

Eser Sözleşmesi; Yüklenicinin bir eser meydana getirmeyi, iş sahibinin de bunun karşılığında bir bedel ödemeyi üstlendiği sözleşmedir. Ayrıca eser kavramından mutlaka ortaya yeni bir eser çıkarılacağı anlaşılmamalıdır. Yani bir onarım, tamir, bir biçim değiştirme de yine bir eser kavramına dahil olabilecektir. Örneğin kat karşılığı inşaat sözleşmesi bir eser sözleşmesidir. Bir müzisyene yaptığınız bir güfte içim nota yazdırma sözleşmesi eser sözleşmesidir.

Kararnamede sayılan işlemler ilişkin sözleşmeler 13.09.2018 den itibaren TL cinsinden olacaktır.

Bu kararnamede ki işlemlerin geniş manada bir tebliğ ile açıklanması gerekir. Her kişinin yanında mali danışmanı avukata olamaz.

Örneğin Yurt içimde yerleşik tüzel kişi bedelini döviz olarak satın aldığı malzemeden imal ettiği mamulü yurt dışından gelip yolcu beraberinde götürmek isteyen kişi ile Dövizle sözleşme hiç sakınca yoktur.

Yine her türlü ithalat ihracat işlemleri dövizle yapılmaya devam edecektir.

Kararnamede ticari mal alım satım sözleşmelerinden bahsedilmemiştir. Serbest piyasa ekonomisi kurallarına göre ithalatçı firmaların yurt içine yaptıkları malzeme ve ticari mal satışlarını dövizli olarak maliyetleyip satış yapacağından dövizle sözleşmeli satış yapmaları ticaretin genel kuralıdır.V.U.K.215 maddesine göre muhasebe kayıtlarının Türkçe tutulması esas olup ,buna karşın işletmelerin işlemleri döviz cinsinden düzenlenebilir.

Yine aynı kararnamede (leasing ile iş) kelimesi kişileri duraksamaya düşürmektedir. Kimi yorumcular leasing ayrı işi ayrı değerlendirmiş bize göre burada ki cümleden anlaşılan leasing yolun ile yapılacak işleri kastettiğidir. Diğer bir ifade ile Leasing yolu ile makine tesisat alımı veya iş makinası alımı gibi örnek verilebilir. Şayet işi ayrı değerlendirirsek o zaman yorumcular Ticareti de içine almaya kalkar ki çok büyük sıkıntılar yaşanır.

Türk lirasının değerlenmesi ihracatın artmasına bağlı olup bilhassa yerli hammadde kullanıp ucuz maliyetle üretilen mamulü dövizle ihraç etmektir. Bu arada ihracatçıya, imalatçı ihracatçıya vergi ve ihracat teşviklerini de ihmal etmemek yerinde olur.

Naci KESKİN**Yeminli Mali Müşavir ve
Sorumlu Denetçi**